

ZDENA
SALIVAROVÁ
a JOSEF
ŠKVORECKÝ

EPISY JOSEFA ŠKVORECKÉHO

Setkání
v Bílé Oláně,
s vraždou
Doktorova únosu

SPISY JOSEFA ŠKVORECKÉHO

ZDENA SALIVAROVÁ
a JOSEF ŠKVORECKÝ

SETKÁNÍ V BÍLÉ DÁMĚ,
S VRAŽDOU
Detektivní encore

**ZDENA SALIVAROVÁ
a JOSEF ŠKVORECKÝ**

**SETKÁNÍ V BÍLÉ DÁMĚ,
S VRAŽDOU**
Detektivní encore

**IVO ŽELEZNÝ
PRAHA**

Copyright © Zdena Salivarová and Josef Škvorecký, 2003

ISBN 80-237-3794-5

HOTEL U JEZERA

KAPITOLA PRVNÍ

v níž Stan Murray představuje Bílou dámu

O mém životě rozhodl jeden americký román, o němž se dnes už nedočtete nejmenší zmínku ani v časopisech, které se věnují literatuře. Pokud si ho budete chtít vypůjčit z veřejné knihovny, máte asi jednu šanci z tisíce, že ho budou mít.

Sám toho o krásném písemnictví vím jen maličko, takže nemohu říct, jestli román, pro mě osudný, má nějakou *literární* hodnotu, nebo ne. Ale nebýt toho, že jsem ho přečetl – na radu vrchního číšníka hotelu Princ Edward v Torontu, kde jsem byl kdysi pikolíkem – smrděl bych patrně v Princi Edwardovi dodnes, třebaže teď už možná jako vrchní číšník. Bylo mi šestnáct a náš vrchní, přísný pán jménem John Bulterman, nebyl rozhodně taky žádný intelektuál, nebo dokonce znalec písemnictví. Román se však týkal naší profese, a když mi ho pan Bulterman půjčil a víceméně nařídil, abych nechal komiksů, kterých jsme měli s Brickem, taky pikolíkem, v pokoji v desátém patře Prince Edwarda pěknou pyramidu, a věnoval se kvalitnější četbě, zdálo se mi, že si povzdechl. Jakoby smutně, což mě překvapilo. Pan Bulterman, aspoň před námi pikolíky, nikdy nedal najevo nějaké city. Mysleli jsme si, že žádné ani nemá, i když musel mít, neboť měl ženu a sedm dětí a manželku si rozhodně nevzal kvůli penězům. Před svatbou prodávala u Eatona pánská saka a kravaty.

Do románu se mi nechtělo. Byl jsem zvyklý číst nanejvýš kusé věty napsané hůlkovými písmeny v komiksových biblikách a pak ještě louskat zprávy o výsledcích baseballu. Tím

moje intelektuální zájmy končily. Román byl dost tlustý, to však, pomyslel jsem si s nadějí, vinou kvalitního papíru, na jaký se tenkrát knihy tiskly. I tak jsem se na četbu nijak netěšil; donutil jsem se do románu pustit první volné odpoledne, a to čistě jen proto, že mě pan Bulterman de facto varoval: budu mu to prý muset převyprávět. Znal mě, a proto mi nedůvěřoval.

Tak jsem si k tomu tlustospisu sed, vrh jsem toužebný pohled na pyramidu v rohu pokoje, vzdych jsem stejně smutně jako pan Bulterman a otevřel jsem bichli.

Do půlnoci jsem ji měl přečtenou. A pochopil jsem smutné povzdychnutí našeho vrchního.

Jak říkám, o literárních hodnotách nemám moc ponětí a tenkrát jsem měl veškeré žádné. Takže nevím. Možná je ten román zapomenutý právem, takže ho nezná ani paní hraběnka Anna Lomnická, co si u jejího muže dávám spravovat zuby. A to je nějak sčtetlá dáma. A je mi taky jedno, jestli by mu kritici dali jedničku, nebo ho doporučili k nečtení. Mně radikálně změnil život, radikálně k lepšímu.

Jmenoval se *Umělecké dílo* a napsal ho Sinclair Lewis, spisovatel, o němž jsem tehdy – a vlastně ani potom – neslyšel.

Dnes jsem, můžu říct, milionář, přesně řečeno multi, a takový majetek jsem si nenastřádal z diškrejí. To samozřejmě nejde. Až do svých dvaceti jsem si lámal hlavu, jak přijít k penězům, nic jsem nevymyslel, a pak se můj kamarád ze školy Billy Bronson stal makléřem na Wall Streetu. Už v raném věku to byl geniální počtář, asi jako Einstein, jenže matiku využil spíš prakticky. Byl to můj nejlepší kamarád a finanční úspěch, co ho dosáh už v devatenácti, jsem mu přál. Jestli jsem měl vždycky nějakou dobrou vlastnost, tak tu, že jsem nikdy nikomu nezáviděl. Ale tenkrát o půlnoci v desátém patře Prince Edwarda, když jsem sklapl knihu s lítostí, že už je konec, narodil se ve mně, jak se říká, sen. Americký sen. A když se Billy Bronson stal na Wall Streetu boháčem, rozbřesklo se mi, co dělat, abych přišel k penězům a ten sen zabil tím, že ho uskutečním.

Přiznávám, protože to je každému jasné, že na začátku mého finančního vzestupu je podvod, jaký se na Wall Streetu pokládá právem za těžký zločin. Teda každopádně za trestný čin. Naštěstí to na mě ani na Billyho neprasklo.

Už asi tušíte, oč jde. No ano. O interní informaci, jak tomu švindlu na burze říkají. Billy mi prostě důvěrně dal dva tipy. První, jaké akcie si mám za našetřené diškrece koupit. Parta švindlířů na Wall Streetu má dohodnuto, že cenu těch akcií vyženou do stratosféry, ti hoši to umí, a naivkové bez interní informace se začnou předhánět, kdo si nakoupí nejvíc. Potom, ve chvíli, kdy akcie vyletěj nad oblaka, hoši je prodaj, den nato se ty cenné papíry zřítí v plamenech jako Graf Zeppelin a pár naivků seskočí z terasy Empire State Building. Billyho druhý tip byla chvíle, kdy začne nezadržitelný pád papírů.

Potom už jsem nikdy nemusel Billyho žádat o takovou riskantní laskavost. Kdyby byla praskla, znamenalo by to konec Billyho kariéry a on by musel jít učit matiku někam do Zápádákova, pokud by ho nechali. Moje první investice stačila přesně na čtyři sta třicet devět akcií po šesti dolarech, obnášela teda dva tisíce šest set třicet čtyři dolary, uškrnuté za čtyři roky z diškrecí, a bylo mi do breku. Záloha na pronájem nejmizernějšího Holiday Innu u dálnice dělala víc než asi dvacetkrát tolik. Vypočítal jsem si, že na ni budu muset škrudlit nějakých pětasedesát let, i když jako číšník, a nakonec třeba vrchní číšník, budu s to ušetřit podstatně víc než jako pikolík. A dělat nájemce Holiday Innu u dálnice jsem rozhodně nechtěl. Chtěl jsem *vlastnit*, ne *najímat*, a ne žádnou noclehárnu pro obchodní cestující, ale pořádný *hotel*.

Takže už možná tušíte, o čem to *Umělecké dílo* od Sinclaira Lewise je. Ano. O mládenci, který se vypracuje na ředitele prvotřídního hotelu a zvelebování toho hotelu nebere jako řemeslo, ale jako umělecké dílo. Pak o něj sice přijde, na konci románu však už zase zvelebují hotýlek pro obchodní cestující, žádný Holiday Inn, tenkrát ještě nebyly. A žádné sekýrování pokojských, aby si na nich zkrachovaný pan hoteliér vylil vztek: umělecké dílo.

To byl ten můj Americký Sen.

Šestidolarové akcie vyhnali tehdy hoši práškama až na sedmdesát tři za kus, v okamžiku, kdy jsem od Billyho dostal druhý tip, dělala moje tržba třicet dva tisíce čtyřicet sedm dolarů. A potom, sám jsem se tomu divil, už jsem u Billyho o žádné tipy škemrat nepotřeboval. Ne že bych se něco naučil, nikdy jsem se nevypracoval na víc než na investičního naivku, jenže jsem měl z pekla štěstí. Bylo mi třicet, když jsem hraní na burze moh nechat a začít se poohlížet po vhodném objektu k uskutečnění Snu.

Tady znova zasáhla z pekla klika v podobě pana hraběte Anthony Lomnického, profesora zubního lékařství. K němu jsem se dostal protekcí, zase přes Billyho Bronsona, který se na burze znal s nějakým Mysliwetchkem, co jeho manželka měla v Torontu kamarádku, která si chodila dávat ondulaci do salónu U Hraběnky. Majitelkou toho salónu byla paní hraběnka Lomnická, choť pana profesora vrtání zubů. V systému kanadského zdravotního pojištění bych se k němu jinak dostal až za dvanáct let.

Byl to dost hovorný pán, a protože já byl svou fixní ideou posedlý, vyklopil jsem mu ji hned při první návštěvě v jeho ordinaci. Když se dopracoval až k vytržení stoličky vlevo nahoře, povídal, že o tom mluvil u večere s manželkou, a ta mi vzkazuje, že o takovém vhodném objektu možná ví.

Tak jsme se s paní hraběnkou a s jejím manželem vypravili hned první neděli ke Stříbrnému jezeru, kde objekt stál a jmenoval se Hotel Waverley.

Ti dva urození lidé se laskavě uvolili, že mi ukážou, jak nejlíp se tam jede. V mém novém cadillacu nám to z Toronta trvalo přes dvě hodiny, ale cesta mi příjemně uběhla, neboť paní hraběnka byla ještě hovornější než její manžel a byla taky podstatně hezčí. Já na hochy nejsem. Voněla, měla něžný pro-

fil a krásně nakadeřenou hlavu a vykládala mi většinou o své dceři, komtese Lucii, která si vzala nějakého velkoknížete Volkoffa, ovšem z Nemanic. Naštěstí je to génius přes kompjuťry. Mají spolu syna Harolda, proč ne Tonyho, nevím, a paní hraběnka je poněkud zklamaná, ne z komtesina manželství ani z vnoučka – to je výstavní mimino, ukázala mi tlusté kapesní album fotek – ale proto, že její sen se jí neuskutečnil. Doufala, že dcera se stane klavírní virtuoskou, a ona to dotáhla jenom na lektorku klavíru na torontské Královské konzervatoři. Navíc se prý „potlouká po barech“, jak se paní hraběnka vyjádřila. Ne že by flámovala; hraje tam se všelijakými jazzcomby na bassaxofon, někdy i na kontrabassaxofon, a zcela výjimečně i na ještě nějaký jiný saxofon, co prý na něj na světě kromě ní nikdo nehraje, protože ho nikdo nemá. Komtese jej půjčuje nějaký pan Montcarne, torontský milionář, který takové podivnosti sbírá. Je to prý jediný exemplář, jaký kdy vyrobili. Taky se zmínila, že na saxíky se její dcera upnula už coby studentka konzervatoře, když si ještě se čtyřmi jinými spolužačkami založily skupinu Sexband. To jsem paní hraběnce nevěřil, časy jsou sice hodně liberální, ale s takovým názvem by asi komtesu i její kamarádky z konzervatoře brzo vyliili.

Jeli jsme a jeli, čas příjemně utíkal, hraběncinu vůni překryla záhy vůně hlubokých lesů, jimiž jsme se klikatili k Stříbrnému jezeru. Konečně se mezi stromy zaleskla jeho hladina a na jeho konci stál Hotel Waverley.

Poznal jsem, že paní hraběnka mému Snu dokonale porozuměla. Na severním břehu Stříbrného jezera se do výše dvou pater pnula veliká stavba, počasím zašlá, a přesto se mi zatajil dech. Hotel Waverley byl krásný prelud a mě na první pohled napadlo, že to umělecké dílo přejmenuju na Bílou dámu. Sice se tak jmenuje oblíbený dámský koktejl, ale v duchu jsem tu nádhernou stavbu spatřil natřenou nabílo a zrcadlící se v jezeře jako bíle ve večerním ustrojená paní hraběnka Lomnická, která jako by vystoupila z nějaké legendy.

No, za rok se tam taky zrcadlila. Krásná, s pozlacenou věžičkou s hodinama a v měsíčním světle vyhlížela jako líbezné pohádkové zjevení. Na opačném břehu naproti, taky jako z alabastru, podstatně menší, ale rovněž výstavná, budova, která v osmdesátých letech devatenáctého století, kdy to umělecké dílo stvořili, sloužila za obydlí služebnictva hostů Hotelu Waverley. Sjížděli se tam z Toronta, ale taky z Londonu, a dokonce z Windsoru a Buffala, cestovními kočáry, což tehdy zabralo až dva dny jízdy.

Vlakem se v těch dobách jezdilo pouze na Floridu, žádným expresem, spíš něčím na způsob lokálky.

Pokojů měl Hotel Waverley jenom pětadvacet, a když jsem z něj vykouzlil Bílou dámu, dokonce pouze devět. Nebyly to žádné motelové přespávací místnosti, ale prostorné pokoje s příslušenstvím, do každého se vešly dvě postele s nebesy v dnešní velikosti king size, stůl, čtyři křesla a domácí bar. V obou poschodích jsem umístil po dvou rohových apartmá o třech místnostech a pod věžičkou s hodinama suitu pro novomanžele. Hodiny odbíjely každou čtvrt hodinu a v novomanželské suitě byly sice hodně slyšet, ale počítal jsem, že novomanželé stejně nespí, leda až pozdě k ránu, a to jsou už tak groggy, že usnou, jako by je do vody hodil. Všechny pokoje jsem zařídil ve viktoriánském stylu, se spoustou sarapatiček, jaké byly tenkrát v oblibě, a s velkým portrétem královny Viktorie ve vyřezávaném a zlaceném rámu. To byly ručně zhotovené kopie od oblíbené torontské portrétistky Marie Gabánkové. V každém pokoji stálo porcelánové umyvadlo vyzdobené růžemi na stojánku z třeshňového dřeva a ovšem ve zvláštní místnosti byla viktoriánská vana na nožičkách se sprchou.

Na protějším břehu jsem z obydlí pro služebnictvo hostů udělal výletní sídlo pro hosta, který si může dovolit zaplatit nájemné, za jaké by se v Holiday Innu u dálnice vyspalo sto padesát turistů. Pro personál Bílé dámy jsem vystavěl pohodlný dům v lese za hotelem, přesně ve stylu mojí líbezné dámy.

Všechno to byl velký oříšek, protože Bílá dáma měla průčelí bohatě štukované a interiéry vykládané dřevem s intarziemi a zdobené všemožnými řezbářskými nápady: sehnat na to řemeslníky se mi podařilo až po dlouhém hledání a musel jsem je dovézt z Rakouska.

Stálo to za to. V mém hotelu si sotva mohla dovolit bydlet střední třída, přesto však bývaly pokoje v sezóně plně obsazené, takže od května do konce října svítila Bílá dáma v noci krásnou zlatou září napodobených plynových lustrů, samozřejmě elektrických, jejichž odlesk se houpal na jezerní hladině spolu s měsícem.

Nešlo mi o rentabilitu. Za těch deset let na Wall Streetu jsem vydělal peníze, jakým se říká nemravné. Jenže já je investoval do Snu, a to mě omlouvá i před nejmzarytějšími levými liberály.

A zrovna teď mě to musí potkat. Zrovna teď, když je vrcholná sezóna a hosté mají rezervace rok dopředu. Nejdřív se složí šéfkuchař, pak muzikanti a do třetice můj zub. Popadla mě beznaděj. Jak zařídit, aby všechno klapalo jako vždycky, a já si neponičil renomé? Připadal jsem si jako principál opery, kterému na poslední chvíli migrénou onemocněly obě hlavní primadony.

Nakonec jsem byl kolapsům personálu i bolavému zubu vděčný. Našlo se řešení.

Paní hraběnka dostala nápad, pro mě nikterak výnosný, naopak, ale zato krásný, jaký asi může dostat jen taková urozená dáma.

KAPITOLA DRUHÁ

v níž Anka vyřeší problém pana Murraye

Večer jsme měli s Tonym v plánu, že půjdeme do biografu a pak někam na drink. Tony má rád přítmi barů, kde neřve televize ani syntetické decibely, kde si k drinku můžeme dát pečená kuřecí křidýlka styl Buffalo nebo vepřová žebírka po čínsku. Pozorujeme lidi kolem, a dnes už čím dál tím častěji, vzpomínáme na uplynulá léta, zážitky a události, a jak to všechno uteklo. Přes všechny zvraty a historické kotrmelce jsme prožili a dosud prožíváme šťastný život. Jen kdyby čas tak neletěl.

Bylo pět hodin. Oblékla jsem se a čekala, že každou chvíli se Tony vrátí z ordinace. Místo toho zazvonil telefon.

„Asi to nestihnu,“ ozval se Tony. „Právě volal Murray, jestli bych se na něj nepodíval. Už tři dny ho bolí stolička vpravo nahoře. Taky mohl zavolat dřív, ale neměl prý čas. Mohla bys přijet? Jsem tu sám. Všichni už odešli.“

V takových situacích jsem chodila Tonymu pomáhat. Ne že bych rozuměla zubům, ale podávat nástroje, přidržet odsávací hadičku, namíchat cement jsem uměla. Murray je na cestě ze svého hotelu, kdoví, kdy dorazí. Takže z biografu asi nebude nic.

Čekali jsme na něj do sedmi. Tony je dobrák, častokrát jde ošetřit pacienta v noci nebo o víkendů. A Stan je jeho starý pacient. Když se objevil, vypadal jako hromada neštěstí. Pravou tvář měl oteklou, jako kdyby v ústech schovával tenisák.

„To mě musí potkat zrovna teď. V pátek se mi začnou sjíždět víkendoví hosté, tři rezervace mi sice odřekly, ale zato tam budu mít paní Warrenovou s manželem, ta nedávno vyhrála

jackpot v ontárijské loterii. Pětatřicet milionů, pane doktore. A novomanžele Sedentryovy, co ona je dcerou pana Vanderbilta IV. Doktore, musíte se mnou něco udělat, abych byl fit. A to není jen ten zub. To je snad nějaký zákon, že smůla chodí v trojici.“

Tony mu pokynul do křesla a já mu uvázala slinták.

„Není to tak zlé,“ řekl Tony, když ho vyšetřil. „Bud' vytáhnout nerv, a až oplaskne zánět, zaplombovat, nebo vytrhnout. Ale to dělám nerad, pokud je naděje, že se zub zachrání.“

„Vytrhněte to, doktore, ať jsem fit, chápete? *The show must go on*, jestli víte, co myslím.“ Vztyčil se v křesle a začal počítat na prstech. „Smůla chodí v trojici. Můj šéfkuchař dostal infarkt, musím sehnat náhradu, sám nic neuvařím. A to nemluví o zvukomalbě. Mám čtyři hudebníky a jako z udělání: klavírista si vymkl ruku, kytarista se vyboural v autě a zpěvák dostal katar hlasivek. Jedině houslista je v pořádku, ale odmítá hrát bez doprovodu. A máme úterý.“

„Nejdřív vytáhneme ten nerv,“ pravil Tony klidně. „Přijďte zítra ráno v devět.“

„Zítra? To už je středa. Koho mám, prokristapána, na poslední chvíli sehnat? Už jsem měl scénáři na carskou hostinu, šéfkuchař naplánoval menu – moskevský boršč, plněné vinné listy, estonský herynek jako předkrm, telecí s kaviárem, sele po petrohradsku, vodka, zmrzlina se šampaňským. Hudba Rimský-Korsakov, kytarista měl hrát ruské melodie, zpěvák už si studoval lidové písně..., a teď nemám připraveno vůbec nic. Debakl, pane doktore!“ Zhroutil se do křesla a po tváři jako tenisák se skutálela slza.

Chápala jsem jeho zoufalství. Do hotelu Bílá dáma nejezdili obyčejní turisté lační přírody a sportu. Tihle si za své peníze chtěli přes víkend užít něco neobyčejného – a pan Murray dosud nikoho nezklamal. Však u něj víkendový pobyt stojí víc než tisícovku na osobu. Samozřejmě je zač utrácet. V takovém hotelu platíte za každou starožitnou židli, na kterou si smíte sednout, za vzácné obrazy, za viktoriánské tapety na stěnách, za olejové lampy na elektriku a Tiffanyho lustry, za každý talíř z bruselského porcelánu, na kterém vám naservírují večeři, za

stříbrné tácy a perské koberce, za všecko, čemu se říká dekor. A to nepočítám plachetnice na jezeře, kánoe a kajaky, tenisový kurt, golfové hřiště nablízku, hernu s biliárem a jinou s karetními stolky opět v jakémisi vzácném stylu, to vše volně k dispozici hostům. Navrch toho všeho vybraná a nevšední jídla, likéry a vína, na nichž si pan Murray dává obzvlášť záležet. Přísně dohlíží na kuchyň, bar občas obsluhuje osobně. Každá večeře musí být událost sama o sobě. Žádný opakující se jídelní lístek. Stan Murray si vede přesné záznamy o stálých hostech, co jedli a pili minule a předminule, a pokud si to výslovně nepřejí, nikdy se nevrací k jednou použitému menu, aby vzácní zákazníci měli pocit jedinečnosti.

Bývají u něj hody, na jaké se vzpomíná celý život. Hostiny ve stylu Marie Antoinety, Ludvíka XIV., hostiny napoleonské, bourbonské i proslulé žranice římské podle Lukulla a Apicia. Nakolik odpovídají historickým faktům, těžko říct, i když Stan Murray soustavně studuje ve starých spisech kuchařské předpisy a kulinární umění všemožných dob. Na hostinu Apiciovu dokonce nahradil stoly a židle lůžky vyrobenými podle antických předloh a nízkými stoly, po starožitnictvích sehnal repliky starověkého nádobí a jídlonoše oblékl do římských tóg. Americké hosty, pro něž dům starý sto let je už vzácná historická památka, dokázal vždycky omráčit iluzí dávno uplynulých staletí, ba tisíciletí.

Takovéto trachtace se samozřejmě nekonají často, tak jednou dvakrát do roka, a jen pro hosty, kteří si na ten zážitek rezervovali pokoje mnoho měsíců předem. Obvykle je provoz hotelu méně výstřední, vždycky však naprosto dokonalý. Prvotřídní *chef de cuisine* vyškolený v Evropě, většina personálu absolventi hotelových škol ve Švýcarsku. Vrchní Stana Murrayho vybraným chováním imponuje i nejbohatší, avšak mnohdy nevychované severoamerické klientele, jež, kromě jiného, často neumí používat vidličku a nůž, jak se sluší a patří. Takovými personál pana Murrayho očividně, třebaže s kamennou tváří, pohrdá. Stan Murray je prostě ve svém oboru umělec a po svém přispívá ke kulturní úrovni Kanady.

Tak mě to napadlo.

Z biografu sešlo. K večeři jsme měli brambory s podmás-
lím. Pak jsem si sedla k telefonu. Holky už dlouho plánují, že
se po pěti letech sjedou na výročí založení Saxbandu. Sjedou.
Spíš slítnou. Život je rozvál po světě. Povdávaly se, dvě už
mají děti. U muziky však zůstaly všechny, třebaže jinak, než
v letech studií plánovaly. Mně naděje s Luckou taky nevyšly.
Chtěla jsem z ní mít koncertní pianistku, jenže osud, nebo spíš
příroda, to zařídily jinak. Lucy ze mě udělala babičku, dřív než
jsem se nadála, a postarala se, abych se na ani ne tak stará ko-
lena nenudila. Ale jsem spokojená. Z Lucky je pedagog na
Královské konzervatoři a její manžel Brian Volkoff dělá slib-
nou kariéru v kompjútrové vědě. Já jsem sice už víceméně
v penzi, salón krásy jsem pronajala, ale na nějaké lenošení čas
nemám. Haroldek se o to postará. Být babičkou je skoro hezčí
než být matkou. Jako by se mi vrátilo mládí, jako by se mi
s Haroldkem život vrátil o pětadvacet let zpátky. Radost z ma-
teřství se opakuje v jiné, snad i hezčí podobě.

Ostatní děvčata, až na Pearl, se taky vdala šťastně. Z harlem-
ského pometla Pemeely je zámožná paní továrníková, která na-
víc hraje na flétnu v známém dechovém kvintetu. Linda si vzala
svého hobojistu a oba se žijí muzikou v Calgary. Dolly McGui-
reová, nyní princezna von Bock und zu Baeder je na tom ze
všech nejlíp. V Rakousku pěstuje společenský život a domácí
koncerty a do Kanady si může zaletět, kdy se jí zlíbí. Jenom
Pearl, ta mlčenlivá a skromná varhanice, se ještě nevdala a hraje
v druhých houslích v Edmontonském symfonickém orchestru.

Na saxofon však nezapomnělo žádné z mých děvčátek. Když
to vyjde, bude Stana Murrayho ten špás stát jednu zpáteční
letenku z Edmontonu a jednu z Calgary. Hraběnka Dorothea si
dopravu zaplatí sama. Pokud jde o šéfkuchaře, troufla jsem si
nabídnout své služby. Stan Murray ví, že ráda a dobře kuch-
tím, a zas já vím o někom, kdo vaří stejně rád a ještě líp než já.
Uspořádáme soutěž šéfkuchařů, v pátek a v sobotu, v neděli
můžou hosté hlasovat. Stan bude mít atrakci, třebaže carská
hostina to zrovna nebude.

Cary Jarchofský je můj starý známý. V Čechách byl slavný už za mého mládí, dávno, než jsme emigrovali do Kanady. Pak zmizel a říkalo se, že odešel do Ameriky a jako vynikající basista neměl problém dostat angažmá u nejlepších jazzových kapel. Hrál dokonce s Countem Basiem, s Jackem Teagardenem, s Benny Goodmanem a s bůhvíkým ještě. Procestoval svět, často na loveboatech, takových luxusních lodích pro milence, až se dočkal penzijního věku, přestal hrát profesionálně a usadil se v Torontu. Vedle muziky má ještě jednu vášeň – vaření – a nejednou nás pozval na večeři. Když jsem mu předestřela svůj plán, řekl: „To by mohla bejt docela legrace.“

Stana jsem se zeptala:

„Říkáš, že tři hosté odřekli.“

„Čtyři, bohužel.“

„A kapela, až na houslistu, se zmrzačila.“

Opět přitakal.

„Tak podívej: čtyři pokoje máš volné. Já ti zajistím pětičlennou dámskou kapelu a jednoho světového chefa. Nás šest ženských a chef ti obsadí ty uvolněné pokoje.“

Stanovi se nápad celkem zamlouval. Co mu taky zbývalo.

„S jednou podmínkou,“ pravil. „Že uvaříte, co ještě nikdy nikdo z mých štamgastů nejed. Sepište mi seznam surovin a ve čtvrtek ráno v šest pro vás přijede limuzína.“

Vešli jsme se do ní všichni. Saxofony jely extra v objemném přívěsném vozíku značky **U-haul**. Stan Murray zaplatil lovosici na čtyřech kolech, jakou si najímají lidé na svatby nebo na pohřby. S televizí a s minibarem. Byla jsem zvědavá, jak to holkám bude šlapat po tak dlouhé přestávce.

„V nejhroším nám bude basovat pan Cary a my budem jenom přicmrdávat,“ řekla Pemeela.

„Kdepak, dámy! Já už nehraju,“ mávl rukou Cary. „A musím vařit.“

„Copak si nikdy nezahrajete jen tak, pro potěšení?“ zeptala se Linda.

„Pro potěšení jo. Ale sám. Ne před lidma. Toho mám za ty leta... To nebyla žádná legrace, v jednom kuse v autobuse, ve dne v noci, nebo na lodi a hrát, i když je člověku nanic z mořský nemoci.“

„Ale viděl jste svět.“

„To teda viděl,“ zasmál se Cary. „Hotely a pódia po celý zeměkouli. A já se, blbec, ještě oženil. Já v luftě, žena doma. Takže to dopadlo. Žena sama doma, dostala roupy a neštěstí bylo hotový. A víte co já? Já trouba se oženil podruhý, a ta mi utekla hned na svatební cestě s nějakým prachatým flákačem na Kanárech. Zčásti to byla taky moje vina. Místo abych s ní coural po pláži a válel se v písku, nechával jsem ji na pláži samotnou, aby se pěkně opálila, a v hotelu jsem zatím blbnul s elektronikou. Na svatební cestě!“ plácl se do čela, jako by chtěl říct: já vůl, a pak tiše dodal: „Byla moc hezká.“

„Za to muzika nemůže,“ řekla tiše Pearl.

„Já vím, že ne. Ale zanevřel jsem na ni. Teda na to, živit se muzikou. Jinak mám jazz pořád rád. Vy buďte šťastný, dámy, že jste profesionálně jazz nezažily na vlastní kůži jako já. Dneska byste byly rozvedený, pokud by manžel nebyl taky od řemesla. To byste byly rozvedený třikrát. Kdo to nepoznal, neví, co to je za klauzuru. Muzika mě připravila o životní štěstí a o rodinnou pohodu.“

„To musely bejt nány, ty vaše vobě,“ ušklíbla se Pemeela. „Dyby mně Brown kecal do hraní, dám mu kopačky, vezmu malýho Browna na hřbet a pudu do světa. Ani by to nemuselo bejt na lodi, co na nich lidi nejezděj kvůli krásám oceánu, ale kvůli žrádlu a proto, aby si...“

Než mě stačila uvést do rozpaků, zeptala jsem se hodně nahlas:

„Co budeš vařit, Cary?“

„Nejradši bych udělal středověkou žranici podle Zikmunda Wintra. Pište si laskavě, milostivá paní. Jeden vůl, staženej, pochopitelně vyvrženej. Nebude-li vůl, může bejt bizon. Jeden vepřík, zbavenej štetin, rovněž vyvrženej, jedno jehně, jedna

velká husa, jedna slepice, dvě křepelky. Pět kilo soli, čtyři kila majoránky, čtyři kila jalovce a nového koření. Vola zevnitř prosolíme a prokořeníme, vložíme do něj vepře, prosolíme, prokořeníme, do vepře jehně, prosolíme, prokořeníme, do jehně husu, prosolíme, prokořeníme, do husy slepici, sůl, koření, do slepice křepelky, do křepelky už jen štipec soli a koření a do každé jedno vejce natvrdo. Volský břicho sešijeme drátem a rožníme dvanáct hodin.“

Dolly se zachechtala.

„Jíst se bude rukama z dřevěnejch mis a kosti se budou házet za hlavu, že jo? A kolem smečka hladovejch psů...“

„Tak se žere u vás na zámku?“ ozvala se Pemeela.

„Dovol! Nedávno jsem viděla film a tam to tak bylo. Hráli k tomu pištci a napůl odstrojený děvy drnkaly na cythéry.“

„Bud' jak bud', podobnou atrakci Murray ještě neměl,“ řekla jsem rychle. „Jenže co já? Se Zikmundem Wintrem sotva můžu soutěžit.“

„Můžeš, mami,“ řekla Lucka. „Pan Cary na to stejně nesežene materiál a ty uvař dršťkovou polívku. To tady nikdo nezná. Všichni se po ní utlučou.“

„Dršťkovou polívku? Co to je?“ ozvala se Pemeela nedůvěřivě.

„Kravskej žaludek.“

„Yak, yak,“ udělala Pemeela že zvrací.

Lucku to trochu namíchlo.

„Prosím tě! Šneky jíš, mořský škeble jíš, chobotnice jíš, sépie i s tím ingoustem zblajzneš, sardinky i s vnitřnostma, malý krevety i s očima a střevama, ústřice ještě živý – a vypranej kravskej žaludek se ti nezdá? Jen počkej, jak se budeš olizovat! Jako ten plukovník Sanders vod Kentuckejch kuřátek, jedině že doopravdy! Všech deset!“ Otočila se ke mně. „Jenom tomu, mami, musíme vymyslet jméno, z kterého by nešlo poznat, že jde o dršťky. Třeba *Suppa Octopia*, vyhlášená lahůdka habsburského císaře France Josefa. Kdyby chtěli vědět, co to v ní plave, můžeme říct, že rozkrájená chobotnice.“

Sepsali jsme seznam surovin. Od přeplněného volského břicha Cary upustil.

„Na to máme bohužel málo času,“ pravil. „To uděláme jin-
dy i s těma pišťalama a s vodstrojenou cythéristkou. Která, dámy,
umíte na cythéru?“

„Jedině Dolly,“ řekla Pemeela.

„Já se vodstrojovat nebudu!“

„Seš ideální k vodstrojování. Tak proč?“

„Pro slepičí kvoč!“

Princezna Dorothea se zatvářila jak princezna a já se honem
otočila ke Carymu, jenž se zájmem naslouchal:

„Co budeš na ten alternativní projekt potřebovat, Cary?“

„To nestojí za řeč,“ řekl. „Dvě hovězí kýty, dvě skopový,
čtyři vepřová plecka, cibuli, rajčata, papriky a slaninu. A novi-
ny za dva týdny.“

„Nač noviny?“ zeptaly se holky současně.

„Nechte se překvapit. To jste v životě nejdly.“

Já jsem přemýšlela, co uvařit, abych se před Carym nebla-
movala, Lucčin nápad s dršťkovou mi připadal dobrý. A jako
hlavní chod bych mohla zužítkovat svou obsáhlou znalost de-
tektivní literatury a udělat něco podle Nero Wolfa. Na zapře-
nou. Všichni kuchaři stejně kradou jeden od druhého.

Limuzína-ponorka vyjela z dálnice a měkce ujížděla lesní-
mi cestami. Nikde žádné stavení, nikde živáčka, podél cesty
hustý porost, v němž by se člověk těžko prodíral. Otevřenými
okénky proudil do auta vzduch jako čistý nápoj. Ticho. Pak se
objevilo jezero, v ranním slunci skutečně stříbrné. Po vodě plula
divoká husa, za ní v řadě už povyroslá mláďata. Byl srpen.
Čas odletu na jih se blíží.

Nad zátokou, v ranním oparu, zazářila Bílá dáma.

KAPITOLA TŘETÍ

v níž do Bílé dámy přijíždí Saxband a pořádá se hostina

Pan Murray nám vyšel naproti a rovnou nás zavedl do ranní jídelny na snídani.

Buffet bylo připraveno. Čerstvé pečivo, vajíčka, obložený losos, šunka, salámy, sýry, cereálie, mléko, čaj, káva, džusy, ovoce. Čekala jsem jiné přijetí. Že sebereme kufry a pošlou nás někam do podkrovních pokojíčků pro služebnictvo. Místo toho pan Murray řekl:

„Jste mými hosty. Jsem rád, mladé dámy, že jste mi přijely na pomoc.“ Pohládl si opuchlou tvář, ale jinak vypadal dobře. Elegantní ve sportovním obleku, příjemný, docela hezký člověk. „Do večera máte času dost. Můžete si vyjet po jezeře, zaplavat, zahrát tenis nebo golf, co vám bude milejší. Ve dvanáct se podává lunch, večeře v půl sedmé. Byl bych rád, kdyby při ní hrála tichá hudba. A potom, v půl deváté, může začít váš koncert.“

„Lucko!“ žasla Pemeela, když jsme se ubytovaly v pokojích. „Princ Edward hadr!“ Říkám v pokojích, což není přesné. Postele s nebesy, lehátka, křesílka, o televizi nemluvě, hrací skříň, desky, v koupelně vany na nožičkách, župánky a pantoflíčky, šampóny, voňavky, fény, masážní strojky, krémy a carapaticky. V obýváku mísa s ovocem, oříšky, čokoláda, minibar s minilahvičkami likérů a vín.

Pemeela vytáhla z ledničky šampaňské. „Tak si cvaknem, ne?“

„Žádný cvakání hned po ránu,“ řekla Pearl a vrátila šampus do lednice. „Musíme bejt trochu nóbl, nemyslíte, paní továrníková? Ne hned všechno vyjíst a vypít jako ňáký...“

„Jako ňáký co? Pozval nás zahrát za pohoštění a ubytování, tak se ubytujem a pohostíme.“

Pemeela si nabrala hrst oříšků. „Bejt nóblesní máme dost času, až budem troubit.“

„Pojďte radši zkoušet,“ řekla jsem. Měla jsem trému už dopředu. Ta tichá hudba k večěři jasně zbude na mě. Já budu decentně klimprovat, ale otázka je, jak nám to po těch pěti letech bude dohromady vařit, jak říká pan Cary.

Vybalily jsme noty a saxofony a šly jsme do lesa.

Zpočátku to škobrtalo, ale čím déle jsme zkoušely, tím víc se nám vracela stará jistota. Při *Didn't He Ramble* jsem dokonce užasla. Střídačky nám šly jak po másle. Kontrabas, bas, soprano a soprano, baryton, tenor, alt. Tuhle muziku člověk nemůže zapomenout.

Udělal se mi trochu smutno, krásně smutno. Ne z muziky, ta smutná není. Jako by se mi po něčem zastesklo. Po nás před pěti lety, kdy jsme tuhle kapelu dávaly dohromady. Po škole, po panu profesoru Stevensonovi, po tom, jak jsme hraním vydělávaly na subkontrabassaxofon. Jak jsme se hádaly a zase udobřovaly.

„Je ti něco?“ zeptala se Pearl.

„Já nevím. Nějak se mi stýská po starých časech.“

„Když se ti stejská, kup si pejska,“ zachechtala se Pemeela a spustila *It Don't Mean a Thing*.

„Holky,“ pravila Pearl vážně, když jsme dohrály. „Pojďte si slíbit, že se sejdeme zas. Že se nerozejdeme navždycky. Svět zas není tak velikej. Že si zase zahrajeme, i když už budeme třaslavý veteránky.“

To jsme si slíbily. Ani Pemeela nekomentovala tu slavnostní chvíli po svém. A pak jsme hrály dál. Už bez zastávek, na jednu nám to souznělo stejně jako před pěti lety.

V lese jsme vydržely až do odpoledne.

Když jsme se vrátily do hotelu, ve dvoraně seděla mamka a pila kafe.

„Cary už je v kuchyni,“ řekla. „Teda – v kuchyni!“

„Co vaří?“

„Jdi se podívat ven, za kuchyň.“

Šla jsem a nic jsem neviděla. Jen veliké ohniště plné žhavých uhlíků. A nikde nikdo. Vlezla jsem do kuchyně, tam seděl u dlouhého stolu Cary a vykládal pomocníkům, jak se peče vánočka. Na hlavě měl bílou kšiltovku a přes sebe bílý plátěný kabátek. Z jediného hrnce na obrovité plotně se mírně kouřilo. Zdvihla jsem poklici. Hm, brambory. Jinak nic. V dřezu se máčely noviny a pomocníci do nich balili nakrájené maso a zeleninu. Na jednu hromádku asi deset vrstev mokrých novin. Balíčky jako pod stromeček.

„Na pár hodin to hodíme do žhavého popela. Něco tak dobrého jsi ještě nejedla,“ řekl mi. Našpulil pusku a mlaskl. „Prává živáňská pečeně, jak si ji dělávali zbojníci a pastevci v horách na Slovensku. Originál folklór krmě. Říkám tomu Pečeně Robina Hooda, aby to těm Anglánům bylo stravitelnější.“

V půl šesté se v salónu před jídelnou začali scházet hosté na koktejly. Seděly jsme s holkama u stolu v rohu a pozorovaly cvrkot. Všichni vypadali na smetánku smetánky a na nejmíň sedmimístná konta. Aspoň podle oblečení. Chlápek, který se usadil s partnerkou pod zrcadlem u protější stěny, mi připadal povědomý.

„Toho pána odněkud znám,“ řekla jsem.

„To se divím,“ pravila Pemeela. „Vy s tím tvým živým kompjútrem nikam nechodíte. Abych tě informovala: Nákej Jerry Warren. Ten nesmí nikde chybět. Ať dem s Brownem kam dem, na byznys párty, na recepci u starosty, už se tam cpe chlebičkama. Dyž sme měli s Brownem výročí, vetřel se i tam. A pokaždý ho vidíš s jinou ženskou.“

„Sukničkář?“

„Kurevník, komteso. Tuhletu, co s ní sedí, tu si vzal tak před půlrokem. A vona je v balíku. Koukni na ty šaty! Pro samý perly není vidět, jestli pod nima vůbec něco má!“

„Ty jsou umělý,“ řekla Dolly. „Pravý se na veřejnosti hned tak neukazují, pokud nemáš bodygárda.“ Věděla, o čem mluví. Z princezny von Bock und zu Baeder se za těch pět let na zámku v Tyrolích stal módní expert.

„Maj votevřený manželství,“ řekla Pemeela. „Myslím Jerry a ta jeho perlorodka. A všude to vytrubujou.“

Všechny jsme se zadívaly na dámu v perlách a na jejího manžela s knírkem jak ze starých filmů.

„To jsou si nevěrný?“ zeptala se naivně Linda.

„Přiznej se!“ pravila Pemeela. „Že ty nevíš, co je votevřený manželství?“

Linda zrudla a řekla:

„Mně by to vadilo. Já bych nesnesla, aby mi manžel zahejbal. Taky bych se děsně bála nemoci.“

„Je docela hezká,“ řekla Pearl. „Von taky ujde.“

Salón se rychle prázdnil a jídelna plnila. Pan Murray povstal, aby přivítal hosty. Všimla jsem si, že jeden stůl je dosud neobsazený, jinak všude plno. Bylo půl sedmé.

„Vážení a drazí hosté, milí přátelé, vítám vás v hotelu Bílá dáma a doufám, že nebudete zklamáni hostinou, kterou pro vás dnes připravil pan Cary Jarchovský. Ti z vás, kdo mají rádi jazz, jistě znají jeho jméno. Pan Jarchovský je bývalý člen orchestru Bennyho Goodmana, Counta Basieho a tak dále a tak dále. Je však rovněž výtečný kuchař a myslím, že po večeři nebudete moci rozhodnout, umí-li lépe hrát na basu, nebo vařit. Než si to rozmyslíte, bude vás svou hudbou uvádět do časů oněch slavných jmen jazzu a swingu známý dívčí orchestr z Toronta.“ Vyslovit jméno naší kapely se neodvážil, ukázal na nás, tak jsme vstaly a ukláněly se. „Přeji vám dobrou chuť a příjemný poslech.“

Pan Murray pokynul rukou, zazněl gong a do jídelny nastoupili jídlonoši.

Mamka se s panem Jarchovským předem dohodla, že předkrmy, dezerty a jiné nezbytnosti připraví personál kuchyně podle standardních hotelových receptů. Dlouho se tedy jedlo a cinkalo příbory, než pan Murray přistoupil znovu k mikrofonu a hosté na něj upřeli zrak v blahém očekávání.

„Jako specialitu dnešního večera,“ ohlásil zvýšeným hlasem, „vám pan Cary Jarchovský připravil Pečení Robina Hooda. *Bon appetit!*“

Vstoupil nový průvod číšníků, hosté chvíli udiveně, pak zklamaně zírali na krmi, již zabalenou v novinách číšníci servírovali na stříbrných tácech. Jeden po druhém ty nevábné balíky před hosty rozbalovali, vylinula se báječná vůně, hodující přestali zírat, nasáli do sebe vzduch parfémovaný novinami a pečení a chopili se vidliček.

Zvedla jsem se a odešla k piánu. Z pódia jsem měla pěkný výhled na celou jídelnu. Hrát obecně k jídlu není zrovna velké potěšení. Lidé se baví mezi sebou, příbory cinkají, nikdo vlastně člověka neposlouchá. Plnila jsem přání pana Murrayho a dělala jsem hodujícím zvukovou kulisu. Tiše jsem brnkala evergreeny od Presleyho k Humperdinkovi, od *Love Me Tender* po *Spanish Eyes*, míchala jednu melodii do druhé, vlastně jsem si hrála sama pro sebe. Lidi se třpytili večerními róbami, leskli se smokiny od nejlepších krejčí v Torontě, a možná i v Londýně, a jedli. Holky se u společného stolu ládovaly a Pemeela na mě dělala opičky, olizovala se a naznačovala, jak nebesky dobrá sousta polyká, abych u klavíru začala slintat. Šašek. Od té doby, co se vdala a začalo se jí dobře dařit, pěkně přibrála.

Pozorovala jsem lidi, jak jedí. Někteří si dávali nakládat porce, jaké by stačily pro pětičlennou rodinu, a za chvíli se hlásili o další chod. Kam se to do nich vejde? Inu, platí velké peníze, a chtějí za ně něco dostat. Jiní zase zobali jak vrabci a skoro všechno nechávali na talíři. Možná že jim zkazily apetyt ty noviny.

Já jsem ani hlad neměla, odpolední sendvič mi stačil, až dohrají, naservírují mi večeri sólo. Od evergreenů jsem přešla na klasiky, Liszt, Uherské tance, Uherská rapsodie, pak jsem se odebrala k Schumannovi a k Dvořákovi, improvizovala jsem, pořád bez přestání už půl hodiny, hodinu, půl druhé a lidé pořád jedli anebo okukovali jeden druhého a kouřili, dámy z dlouhých špiček. Od našeho stolu se zvedla Pemeela, už pěkně napapaná, vytáhla z kabelky sopraninku a přistoupila ke mně.

„Abys neřekla, že nejsem kámoš. Píchnu ti.“ A rozjela na sopraninku flétnové sólo z Janáčka, jemně, krásně, nádherně, na chvíli jsem přestala vnímat šum v jídelně. Pemeela dula jak pištec boží a mně se zdálo, že jsme v sále samy, že splýváme jedna s druhou, že její saxík mluví řečí, již rozumíme jen my dvě. Když jsme dohrály, hluk se vrátil. Poslouchali nás snad jedině kuřáci, a jen na půl ucha.

Na pořad přišel dezert, k tomu jsem zaklimprovala *Paraplíčka ze Scherbourgu* a měla jsem na chvíli padla. Šla jsem se rychle najíst. Bylo půl deváté. Pak jsme nastoupily na pódium, odehrály znělku a Dolly ohlásila:

„Dámy a pánové, náš světoznámý Saxband vás vítá a přeje vám dobrou zábavu. Na saxofony nejvyšších ladění hraje paní Pemeela Brownová, choť majitele továrny na výrobu intimního zboží.“

Pemeela vstala, zahrála break a několik dam se zachichotalo.

„Slečna Pearl Graceová z Edmontonu, tenor, případně alt-saxofon.“ Pearl zahrála svůj break na altku a Dolly pokračovala:

„Jsou-li v sále svobodní pánové, Pearl je dosud také svobodná,“ a sklidila za to od Pearl vražedný pohled. „Paní Linda Thistlethwaitová,“ pokračovala, neotřesena tím pohledem, „varhanice z Calgary, tenor, případně C-melody saxofon, již nesvobodná, to jest vdaná,“ což Linda ignorovala a docela úspěšně napodobila Colemana Hawkinse. Potom jsem přišla na řadu já.

„Velkokněžna Volkoff von Lomnitz und Nemanitz, hlubší, hluboké a nejhlubší saxofony.“

Když mě Dolly představila jako velkokněžnu, lidé se rozesmáli. Odehrála jsem break na bas, a jak se potom Dolly sama představila jako Dorothea, Prinzessin von Bock und zu Baeder, sál už se řehtal na celé kolo. Nikdo těm titulům nevěřil a Dolly pravila jako dotčeně:

„Teď bych se měla urazit, ovšem místo toho vám zahrajeme.“

A spustily jsme *Sweet Georgia Brown*.

Hosté definitivně ztichli. Už nebylo co jíst a čím cinkat. Ne, to bych byla nespravedlivá. Vydrželi sedět a poslouchat půl hodiny nonstop. Potom tleskali a provolávali bravo! Bylo tu zřejmě i pár Američanů, protože se ozýval i hvízdot jako na stadioně. Přidaly jsme ještě půl hodiny. Vzadu v sále stál pan Murray, tleskal a usmíval se oteklou tváří, navýsost spokojený.

Pak se noční ptáci přesunuli do baru, aby v přítomí, za zvuků teď už jen reprodukované hudby, dovršili program hříchem nestřídmosti v pití.

Sesedly jsme se v proutěných křesílkách kolem kulatého stolku a Pemeela řekla:

„Tak. A teď si cvaknem.“

Pearl tentokrát nic nenamítala. Naopak.

„Já si dám Bílou dámu, aby to bylo ve stylu,“ řekla. Nápoj Bílá dáma patří k základní nabídce barmana v nóbl podnikách, jako je hotel u Stříbrného jezera, a obsahuje nejmíň osmdesát procent alkoholu. Aspoň pokud se mohu spolehnout na vlastní zkušenost. Vypít dvě tři, člověka nesou.

Daly jsme si Bílou dámu.

U baru míchal koktejly sám pan majitel, černý barman pouze přísluhoval.

Nočních ptáků se mezi hosty vyskytlo dost, někteří se opírali o bar, jiní si objednávali drinky u hezounké číšnice a seděli u stolků, několik jich už mluvilo dost nahlas. A náhle se v neonovém světle nad vchodem do baru objevil nový pár: pán hodně v letech, dáma atraktivního zjevu, bezmála v rozpuku

mládí. Stařec promluvil hlasem jak hlásná trouba, že přehlušil i ty už velice slyšitelné:

„Lituji, že jsme přišli o koncert. My jsme zabloudili. Jak se to mohlo stát, nechápu. Moji prarodiče sem jezdívali, moji prarodiče, když se hotel ještě jmenoval Waverley, a já sem netrefím! Není to ironie?“ Obrátil se na hoteliéra: „Pane Murrayi, co vy jste z té zříceniny udělal, všechna čest! Vždyť tu bydleli už jen sovy a tuláci!“

„Kdo je to?“ zeptala se Linda. „Je nákej hlučnej.“

Znala jsem ho. Tedy ne osobně. Taťka mu dělal umělý chrup.

„Je to kazatel, tak se nediv,“ řekla jsem. „Ten hlas je nemoc z povolání.“

„Ta ženská je jeho dcera?“

Ženská vypadala decentně. V tmavomodrém střídmém kostýmku, žádné perly ani diamanty se na ní neblýskaly. Vlasy měla sčesané z čela a svázané v týle do uzlu. Hezká.

„Hlavně že jste nás přece jen našel, pane reverende Remingtone,“ slyšela jsem pana Murrayho. „Vaše pokoje jsou připraveny. Přejete-li si, pošlu vám číšníka a něco k zakousnutí.“

„Moje snoubenka, slečna Hannah Mueller,“ pravil Remington, jako by volal na lesy. Byla v tom cítit chloubka. Bodejť by ne. Stařec nad hrobem, a má štabajznu snad o půlstoletí mladší, možná o víc. Kazatele k taťkovi doporučila naše známá Monica, dcera pana inspektora Sinclaira. Její manžel je taky kazatel, v Lindsay v Ontariu. Ten ale není tak hlučný, ani na kazatelně.

Rozhlédla jsem se. Lidé většinou nasávali jak duhy. Začalo se mi chtít spát. Zahlédla jsem ještě známou tvář pana Cullena, co na konzervě učil Lindina manžela na hoboje.

Linda ho rovněž zahlédla.

„Taky sukničkář,“ řekla. „Toho znám dobře. Jeho Deborah si s ním užije. A hele!“

Zmíněný profesor hoboje se zrovna skláněl nad paní Warrenovou. Mou pozornost však upoutala reverendova snoubenka. Jak jsme se všechny zadívaly na Cullena, jenž se trochu potácel a vzal paní Warrenovou za obě ramena, zřejmě s úmyslem ji políbit, snoubenka popadla reverenda Remingtona za ruku,

něco do něj zahučela a reverend se otočil k východu. Tím svým tuším hlasem ještě oslovil hoteliéra:

„Dobrou noc, pane Murrayi! My jdeme do hajan, příliš dlouho jsme bloudili, a jsme oba vyčerpaní. Zítra na shledanou!“

Zmizeli. Obrátila jsem tedy pozornost zpět na pana Cullena. Snad mířil na líčko, strefil se však paní Warrenové na krček. Jeho manželka vyskočila jak píchnutá vosou a začala šermovat rukama. Podobalo se to pantomimě, jenom srozumitelnější než pantomimy bývají. Deborah popadla sklenku červeného vína ze stolku, vychrstla ji paní Warrenové na perlovou róbu a šla jí rovněž po krčku. Jenomže ne ústy. Pan profesor Cullen chňapl manželku za náhrdelník, a tím možná zabránil vraždě. Paní Warrenová, ve tváři rudá jak třešeň, se odpotácela pryč a pan profesor Cullen odtáhl zmítající se manželku rovněž pryč z baru.

Zmizeli. Prvotřídní skandál. Na chvílku to umlčelo i nabumbané, zato jakmile ti tři aktéři vypadli z baru, vrátila se tam zvuková vlna v plné síle.

Teprve teď jsem si všimla, že u stolu Warrenových sedí náš dnešní šéfkuchař, nějaký unavený. Nebo v depresi? Vstala jsem a šla jsem k němu.

„Cary, uvařils to perfektně!“

Pohlédl na mě a v očích místo veselých jiskřiček měl smutek. Neřekl nic. Mávl rukou a odešel.

„Holky,“ uslyšela jsem mamku. „Zítra zase hrajete, musíte si odpočinout.“

Zvedly jsme se a odebraly se, jak pravil reverend, rovněž do hajan. Pemeela cestou hlasitě zachrápala.

Šašek.

KAPITOLA ČTVRTÁ

v níž se Ance osvědčí znalost němčiny

Bylo už půl dvanácté, návštěva v nálevně prořídla, přisedla jsem si k barovému pultu. Černý Deuteronomy Sherman, který převzal žezlo od pana Murrayho, zasvítil chrupem, jaký by Tonymu moc vydělat nedal, a otázal se vlídně:

„Manhattan, paní Lomniky?“

Znal mě. Pracoval dřív v Princi Edwardu. Ale zavrtěla jsem hlavou:

„Chcete mě vidět zlinkovanou, Deuteronomy?“

To popřel.

„Takže espresso?“

„Dvojitě.“ Opřela jsem se pohodlně o bar. S přibývajícými lety se mi v amerických barech čím dál víc líbí, i vyhlídka na výstavu světového alkoholu za barmanovými zády mě vždycky potěší. Dnes už ale dost. Zítřka vařím.

Probrala jsem v duchu zamýšlené menu a najednou se v baru objevila snoubenka hlasitého velebného pána. Hannah Muelerová? V puritánském kostýmu, s vlasy ulízanými do drdólu, a namířila si to rovnou k barpultu.

Nějak zkušeně. Odhadla jsem, myslím správně, že se vzornou zbožností téhle nevěsty to nebude zrovna rozžhavené. Zřejmě uložila staříka do postele v jeho pokoji a sama, místo k večerní modlitbě, přišla si na nočního frfana, jak moje Lucka překládá *nightcup*. Dělá mi to trochu starosti. Ta donedávna abstinentská dívka v nestřežených chvílích prozrazuje značné znalosti Deuteronomyho řemesla.

Po kom to asi má, pomyslela jsem si sebeironicky. Barmanova maminka, jistě zbožná, když synovi dala takové starozákonné jméno, taky netušila, že ze synáčka bude agent alkoholismu.

Deuteronomy. Jak by to asi Lucka přeložila? Pátá Mojžíšova Sherman? To by Deuteronomy musel být holka, což by dnes vlastně šlo. I v tomhle donedávna výhradně mužském povolání se uplatňují ženy.

Doufám, že Lucka se bude držet muziky.

Hannah Muellerová si poručila martini se skrojkem citrónu. Vyzná se. Jenže se nevyzná v angličtině. Musela Deuteronomymu objednávku čtyřikrát opakovat, než pochopil, že si dáma přeje směs vodky a vermutu.

Se svým dvojitým espresem jsem přistoupila k ní a zeptala jsem se anglicky:

„Nebude vám vadit, když si přisednu?“

Nezdálo se, že mi rozumí. Nebo mi **nechtěla** rozumět? Pravila jsem tedy svým mateřským jazykem:

„Nejste náhodou taky Češka?“

„Wie bitte?“

„Promiňte. Měla jsem dojem, že jste Češka,“ řekla jsem německy. „Podle vašeho přízvuku. Promiňte laskavě.“

Za ta leta v Kanadě mi němčina značně zrezivěla. Ne zas tak moc. Naučila jsem se německy jako malá holka od babičky z matčiny strany, vévodkyně Adele von Gruffstein, která vzdor tomu chladnému jménu byla moc hodná a vřelá babička. Když se do Kanady provdala teta Huberta – za krále, profesora Whita – zkoušela jsem osvěžit si němčinu s ní, jenže teta odmítla a trvala na konverzaci anglické, aby nám prý její manžel rozuměl. Král White rozuměl ze začátku spíš mojí než tetiččině angličtině, ale teta Huberta se rychle zacvičila.

Zato mojí němčině Hannah Muellerová rozuměla. Byla to Švýcarka. Sdělila mi to nad svým martini a němčina jí rozhodně šla líp než jeden ze dvou oficiálních jazyků Kanady. Přesto se mi omluvila:

„Neumím německy nejlíp,“ spočinula na mně zeleným zrakem, který mi připomněl Scarlett O’Harovou, hrdinku mé dívčí četby v Praze. „S manželem jsme doma mluvili švicrtyč.“

„Mluvili?“ tázavě jsem pohlédla do zeleného světla, které jsem Scarlett nad ohmatanými stránkami *Severu proti Jihu* tak záviděla.

„Manžel mi, bohužel, loni zemřel.“

„Promiňte!“

A vtom do baru vešla Pavlína Warrenová. Přesně řečeno přihnala se tam jak vichřice. To Češka byla, čerstvá zákaznice mého salónu na Summer Hill. Jméno vydala od manžela, jenž byl hlavním povoláním foyerový ještěr, jak to výstižně překládá Lucka. Česky se tomu ale říká barový flákač, anebo taky barová moucha, jenže to vlastně je taky Lucinčin výstižný překlad.

A paní Warrenová mě překvapila. Před chvílí, rozčilená a rudá jako krocan, se z baru vzdálila, a teď, pár minut po ostudě, se celá žízňivá objevila znova v nálevně, zbavená své róby polité vínem, v chic šatičkách.

A hned na Deuteronomyho:

„*Can you sell – the bottle? Champagne demi-sec?*“ Co chce, naznačila výraznou gestikulací.

Pavlína byla blondýnka od přírody, vlasy jsem jí záviděla, ale zároveň za ně byla vděčná, protože byly jako stvořené pro kadeřnické kreace.

Jak byla hezká, k nejnadanějším lingvistkám nepatřila. Mluvit anglicky jsem ji vlastně ani moc neslyšela, když jsem ji jednou dvakrát zastihla v salóně. Vyjadřovala se tam naší společnou mateřštinou, trochu s názvukem Karlína.

Deuteronomy zasvítíl chrupem, uklonil se a zmizel dveřmi vedle baru. Pavlína se rozhlédla, spatřila Scarlett O’Harovou, modré oči se na Švýcarku zaostřily a Pavlína pravila německy, se snadno rozeznatelnou ironií:

„Vida, vida! To je překvapení! A na mý straně!“

Hannah odvětila ledovou otázkou:

„*Was machen Sie hier?*“

Deuteronomy se vrátil se šampaňským.

„*O. K.*,“ řekla Pavlína Deuteronomymu, hodila mu čtyři dvacetidolarovky, mávla rukou, že drobné si může nechat, sklouzla ze stoličky a usmála se na Hannah Muellerovou se slovy:

„*Das ist meine Angelegenheit.*“

Obě ty hezké ženské se navzájem hypnotizovaly nepřilíživým přátelským zrakem. Potom Pavlína pravila německy:

„Kdy jsme se vlastně viděly naposled, paní Muellerová? Už vím! Srpen devatenáct set devadesát, hotel Alpenluft, že?“

Hannah Muellerová ledově mlčela.

„A co pan předseda?“ řekla sladce Pavlína, tónem, jaký člověk nenechá na pochybách, že s panem předsedou je něco v nepořádku. Hannah Muellerová mlčela jak zařezaná, ale v obličeji trochu potměla. Jenom baziliščí oči Pavlínu probodávaly. Kdyby šlo pohledem zabít, museli jsme do baru volat doktora.

Pavlína jí zlý pohled oplátila falešným úsměvem, zdvihla láhev šampusu na pozdrav a vyplula z baru.

Kde se Pavlína tak dobře naučila německy? A kdopak je asi pan předseda? Uvědomila jsem si, že o své zákaznici vím vlastně dost málo. Jenom že na návštěvu do Kanady ji po sametové revoluci pozval tatínek, který sám přibyl někdy v osmdesátých letech, prý jako politický uprchlík. Proč opravdu utekl, takhle mimo velké exulantské vlny, mohlo taky znamenat, že prchal před manželkou nebo před mankem. V Kanadě se ovšem prohlásil za politicky perzekvovaného, nejspíš z náboženských důvodů, a dobrotiví kanadští imigrační úředníci udělili v té době téměř každému takovému politickému defraudantovi azyl. Když to po pádu starého režimu šlo, pozval dceru, ta si koupila los, jak byla z domova zvyklá, protože poctivě se tam dalo přijít k penězům jedině různými lotynkami, a usmálo se na ni štěstí tak oslnivě, že tatínka z toho ranila mrtvice. Obratem ruky se po tom šťastném tahu vdala za foyerového ještěra Warrena. Důvod k sňatku byl jasný. Potřebovala kanadské občanství.

Odkud ale ta němčina? Za Husáka se lidi většinou cizí jazyky učit přestali, rezignovali. Připadalo jim to jako ztráta času. Stejně se nikam jezdit nedalo, a když, tak teprve ve stáří na návštěvu k uteklým dětem, anebo na zájezd s Čedokem, ale to jenom když v Praze zůstalo nějaké rukojmí: malé dítě, manžel, nemocná maminka a podobně.

Pokud ovšem člověk byl politicky silný v kramflecích, pak to šlo. Pan předseda. Předseda čeho?

No, možná že než Pavlínu tatínek pozval do Toronta, chodila s nějakým enderákem. Nebo i se západním Němcem, ti byli za Husáka v Praze vítáni, vozili valuty a v Tatrách honili medvědy, kus za pět tisíc dolarů. Budu se na ni muset zeptat holek. Nebo spíš Caryho, jestli ji v Praze náhodou neznal.

Jenomže Cary zdrhl dávno před námi. To byla Pavlína ještě děvčátko.

„Dobrou noc!“ usmála jsem se na Deuteronomyho. „*Gute Nacht, Frau Mueller!*“ řekla jsem krásce s očima Scarlett O’Hary, jakým se česky myslím říká baziliščí. *Basil eyes?* To sotva. Na to se zas budu muset zeptat své dcery, která má angličtinu za druhý jazyk mateřský.

A vypadla jsem z baru.

KAPITOLA PÁTÁ

v níž náčelník Ospalá noha prozradí Oliveru Laurelovi kmenové tajemství

Na břehu Stříbrného jezera. S prutem, ponivač rybaření mě uklidňuje. Jenom dyž nic nechytim. Na háček nedávám červa. To se mi hnuší. Dycky vodpoledne, probudim se ve dvě, herna naplno začíná v sedm. Tak du k Stříbrnému jezeru s prutem.

Abych se uklidnil. Ryby v něm žádný nejsou. Sedim, zavřu voči, uklidňuju se. V noci se v herně dva zastřelili, jeden se voběsil na hajzlu. Tak sem seděl, voči zavřený, ne a ne se uklidnit. Je to zlý na nervy, dyž se v herně voddělaj. Ale tržba je dobrá. Musim se ale uklidnit. Sedim. Voči zavřený, najednou slyšim: „Dobry vodpoledne!“ Votevřu voči. Chlap jak kandelábr. Vysokej, voči vyvalený. Na hlavě čepici. Jako Sherlock Holmes. Kostkovanou. Na krku triédr. „Berou?“ ptá se. Neřeknu nic. „Smim si přisednout?“ Hnu hlavou, dávám pozor, abych nehnul svalem v ksichtě, kamenej ksicht působí. Chlap si sedne.

Mluví sám vod sebe. Představí se. Pan Oliver Laurel. Řekne pan. Ptá se, jestli ve okolí nejsou ruiny. Držim hubu, ksicht kamenej. A von, že hledá stopy po návštěvnících z vesmíru. Cvok. Je to ale zajímavý. Že někde v prérii sou obrovský kresby. Vidět sou jen z eroplánu. Prej kvůli návštěvníkum z vesmíru. Pak začne vo potopenym městě. Někde v Atlantiku. Atlantis. Cvok, žvanění mě uklidňuje. Víc než prut. Bez červa. Včera sme měli sebevraždy tři. To je zlý na nervy. Moc zlý. Mluví vo bermudskym trojuhelníku, jak tam eroplány padaj do moře. Poprvé promluvim: „Tady taky.“ „Kdo?“ zaječí jak

píchnutý prase. Zavřu hubu, kamenej ksicht. Mluví vo ufou-
nech. To sem taky čet. V knize pro takový cvoky. Zákazník jí
zapomněl u baccaratovýho stolu. Unášej lidi, pitvaj je v lo-
dích. Zaživa. Cvok. A mele: „Kdo spad? A kde?“ Votočim na
něj kamenej ksicht, řeknu: „Tajemství mýho kmene. Čipe-
vajů.“ A von: „Nechci informaci zadarmo. Stačí sto?“ Má-
lem se ušklíbnu, ale udržim kamenej ksicht. Myslí: chu-
dej Indián. Nemá šajna vo herně. Sto! Musim se namáhat,
abych nehnul svalem. „Tisíc? Pět?“ Je prachatej. Vytáhnu
vizitku, dám mu jí. Je na ní: Herna národa Čipevajů, ředitel
náčelník Sleepy Leg. „V deset večír,“ vstanu, vylovim prázd-
nou udici, votočim se. „V deset večer?“ za mnou. „Howgh!“
řeknu. Cvoci myslej, že je to indiánsky jo. Cvoci. Umim je-
nom anglicky.

V deset je v herně. Sedim vedle krupiéra, hnu hlavou. Aby
si sed. Krupiér po mně koukne, kejvnu kamenym ksichtem.
Pošle ho pro žetóny. Za půl hodiny ho voderem vo deset.

Hnu zas hlavou, vstanu. Von taky, de za mnou. Vedu ho do
kanclu. Tam hnu hlavou, aby si sed. Kamenej ksicht. Sedne si.
Já proti němu, přes psací stůl. Prázdnej. Valí na mě voči, na-
pjatej. Cvok. Řeknu: „Do jezera.“ „Do Stříbrnýho jezera?“ ze-
ptá se, hlas mu přeskočí. „Howgh!“ řeknu. „Ufo?“ von. „How-
gh!“ já. „Kdy přiletěli?“ zas mu hlas přeskočí. Vstanu, hnu
hlavou, von vstane uřknutej. De za mnou. Na krupiéra mrknu.
Pošle ho pro žetóny. Prohraje patnáct. Hnu hlavou, dem do
kanclu. „V minulym století,“ řeknu, kamenej ksicht. Vedu ho
do herny. A tak dál.

Nechal v herně pětasedmdesát. Cvok v balíku. Řek sem mu,
že jedinež dyž je úplněk. Jinak ne.

Vodešel ve štyry ráno. Bydlí v motelu kousek vodsud. Cvok
v balíku.

Vodpoledne zas s prutem, uklidňuju se. Chce víc informací. Řeknu zase, jako včera: „V deset večír. Howgh.“ A držim hubu.

V deset je v herně.

Toto je pouze náhled elektronické knihy.
Zakoupení její plné verze je možné v
elektronickém obchodě společnosti eReading.